

ΜΗΝΥΜΑ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟ
ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ
(30 Ιανουαρίου 2017)

Πρός τους Εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων

Αγαπητοί μας εκπαιδευτικοί,

Ο φετινός εορτασμός των τριών Ιεραρχών προσφέρει, όπως κάθε χρόνο, την ευκαιρία προς όλους όσοι εμπλέκονται στην υπέροχη αλλά και υπεύθυνη αποστολή της διαπαιδαγώγησης της νέας γενιάς, να προβληματιστούμε για την ποιότητα και το μέλλον της παιδείας στον τόπο μας και να επαναπροσδιορίσουμε τους στόχους μας.

Η σημερινή πραγματικότητα αναδεικνύει με ανάγλυφο αλλά και οδυνηρό τρόπο τις συνέπειες των λαθών και των παραλείψεών μας. Διαμορφώσαμε κοινωνία στηριγμένη στην ατομική καταξίωση, στην ταύτιση της επιτυχίας με τον καταναλωτισμό και την ανάδειξη των νοητικών δεξιοτήτων ως βασικού εργαλείου επίλυσης των πολυποικίλων ανθρωπίνων αναγκών.

Αποτέλεσμα της αντιμετώπισης αυτής αποτελεί ή απογοήτευση και ή παθητικότητα των ανθρώπων, κυρίως όμως των μαθητών μας. Τα νεανικά τους όνειρα και οι ευγενείς τους πόθοι προσαρμόζονται γρήγορα και βίαια στην αναγκαιότητα πρόσκαιρης ακαδημαϊκής επιτυχίας, ή οποία δεν μπορεί να εξασφαλίσει πλέον ούτε την στοιχειώδη επιβίωση. Ως συνέπεια αυτού του γεγονότος γινόμαστε όλοι μάρτυρες πρωτόγνωρης νεανικής καταθλίψεως, ιδιότυπης εξαρτήσεως από τις ηλεκτρονικές συσκευές και εξάρσεως παραβατικών συμπεριφορών κάθε είδους.

Οι τρεις Ιεράρχες έζησαν στο παρελθόν, με τη ζωή και το έργο τους όμως απαντούν στα αδιέξοδα του παρόντος και μίας καλούν στην υλοποίηση του όραματος ενός φωτεινότερου μέλλοντος. Η εποχή τους, όπως και ή δική μας, υπήρξε περίοδος μεγάλων ανατροπών και μεταβάσεως σ' ένα διαφορετικό κόσμο. Η σκέψη τους όμως υπήρξε συνθετική. Εντόπισαν τους θησαυρούς του παρελθόντος, απορρίπτοντας παράλληλα όλα εκείνα τά στοιχεία της δεισιδαιμονίας και της πλάνης, πού δεν ήταν πλέον σέ θέση να απαντήσουν σέ βασικά ερωτήματα της ανθρωπίνης υπάρξεως. Μαθήτευσαν σέ κάθε πεδίο της τότε επιστήμης, παρέμειναν όμως πάντα σταθεροί αναζητητές του βαθύτερου νοήματος της ζωής. Καλλιέργησαν μέ συνέπεια τόν νοῦ και την ψυχή τους, διατήρησαν όμως διαρκώς στραμμένη τή ματιά τους στις ανάγκες της κοινωνίας, μετατρέποντας τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους σέ εργαλεία αγάπης και αλληλεγγύης.

Ο Μέγας Βασίλειος υπῆρξε ἀληθινός πανεπιστήμων καί ἀναδείχθηκε κορυφαῖος ἐρευνητής θεωρητικῶν καί θετικῶν ἐπιστημῶν. Συγχρόνως, ἀναδείχθηκε ἰδρυτής ἑνός τεράστιου φιλανθρωπικοῦ ἔργου.

Ο Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καλλιέργησε σέ ὑπέρτατο βαθμό τήν λογική σκέψη καί τήν γλωσσική διατύπωση. Παράλληλα, ἡ ἀγάπη του, κυρίως πρός τοὺς νέους, τόν κατέστησε ἕναν ἀπό τοὺς κορυφαίους παιδαγωγούς.

Ο Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἀφομοίωσε δημιουργικά ὅλη τήν σοφία τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων καί συνδύασε τήν γνώση μέ τήν καλλιτεχνική ἐκφραση καί εὐαισθησία. Αὐτό ὅμως δέν τόν ἐμπόδισε νά ἀναλώσει τή ζωή του στήν πνευματική καί ὑλική στήριξη τοῦ ποιμνίου του.

Αὐτός ὁ συνδυασμός λόγων καί ἔργων τοὺς καθιστᾷ πρότυπα καί σήμερα. Ὡς στυλοβάτες τῆς Ἑλληνορθόδοξης παράδοσής μας, μᾶς προτείνουν τήν ἀγιότητα τῆς ζωῆς ὡς προϋπόθεση ἀληθινοῦ ἀνθρωπισμοῦ, στηριγμένου στήν πίστη πρός τόν Θεό καί στήν ἀγάπη πρός ὅλους ἀδιακρίτως. Μέσα σέ αὐτό τό πλαίσιο ἡ γνώση θά ἐπανεῦρει τό βαθύτερο νόημά της καί τό σχολεῖο θά μεταβληθεῖ σέ χώρο ὑπαρξιακῆς ὁλοκληρώσεως, πνευματικῆς καλλιέργειας καί καλλιτεχνικῆς δημιουργίας.

Ἀγαπητοί μας ἐκπαιδευτικοί,

Οἱ καιροί ἀπαιτοῦν τή συνεργασία ὅλων μας, πρός ὄφελος τῶν παιδιῶν μας καί τῆς κοινωνίας μας. Ὡς ποιμαίνουσα Ἐκκλησία, μέ ἀφορμή τόν ἑορτασμό τῶν ἐφόρων τῆς παιδείας μας τριῶν Τεραρχῶν, σᾶς διαβεβαιώνουμε πῶς εὐρισκόμεθα μέ ὅλες μας τίς δυνάμεις στό πλευρό σας, ἀρωγοί σέ κάθε σᾶς ἀνάγκη.

Στίς προσπάθειές σας γιά τήν ἐκπλήρωση τῶν κοινῶν μας στόχων ἐν μέσῳ ἀντίξων συνθηκῶν, οἱ ὁποῖες ἀπαιτοῦν θυσιαστικό φρόνημα καί ὑπέρβαση δυνάμεων, προσευχόμεθα μέ θέρμη, ὥστε τό παράδειγμα τῶν τριῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας νά σᾶς ἐμπνέει καί νά σᾶς ἐνισχύει.

Μέ πατρική ἀγάπη καί θερμές εὐχές

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΜΗΝΥΜΑ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟ
ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ
(30 Ιανουαρίου 2017)

Πρός τους μαθητές και τις μαθήτριες
όλων των ελληνικών Σχολείων

Αγαπητά μας παιδιά,

Σήμερα εορτάζουν τρεις Άγιοι, τρεις Ιεράρχες όπως τους αποκαλεί η Εκκλησία μας, αφού και οι τρεις αναδείχτηκαν επίσκοποι. Αν και έζησαν πριν 17 περίπου αιώνες, η Εκκλησία όχι μόνον τους τιμά, αλλά τους έχει ανακηρύξει και προστάτες της Παιδείας. Ποιάς παιδείας όμως; Μήπως παιδείας, ή οποία ρίχνει όλο τό βάρος της στην ανάπτυξη της λογικής, παραμελώντας και άλλα κέντρα της ανθρώπινης ύπαρξης, όπως τό συναίσθημα και τό σώμα; Μήπως παιδείας, ή οποία διαμορφώνει ανθρώπους πού είναι σέ θέση νά σκέφτονται μόνον τήν άτομική τους εξέλιξη, αδιαφορώντας για τόν συνάνθρωπό τους και για τά μεγάλα προβλήματα της οικουμένης; Μήπως παιδείας, πού αξιολογεί τους ανθρώπους ανάλογα μέ τίς επιδόσεις τους, αδιαφορώντας για τά ιδιαίτερα χαρίσματα και χαρακτηριστικά του κάθε μαθητή ξεχωριστά;

Δέν είναι αυτή ή παιδεία πού όραματίστηκαν οι τρεις Ιεράρχες, ό Μέγας Βασίλειος, ό Γρηγόριος ό Θεολόγος και ό Ιωάννης ό Χρυσόστομος. Αν και οι τρεις έφτασαν στην κορυφή της επιστήμης του καιρού τους, αν και οι τρεις είχαν τήν ευκαιρία νά αποκτήσουν φήμη και πλούτο, προτίμησαν νά αφιερώσουν τή ζωή τους στην υπηρεσία των ανθρώπων του καιρού τους, αγωνιζόμενοι για μεγάλα κοινωνικά προβλήματα, όπως ή αμάθεια και ή κοινωνική αδικία.

Παρά τά μεγάλα τους χαρίσματα και τήν μόρφωσή τους, δέν κλείστηκαν σ' ένα γραφείο ή ένα εργαστήριο. Δέν έκαναν τήν γνώση αυτοσκοπό. Η ματιά τους ήταν διαρκώς στραμμένη στα μεγάλα προβλήματα της εποχής τους, πού δέν διαφέρουν και πολύ από αυτά της δικής μας εποχής. Αφουγκράστηκαν τόν πόνο των ανθρώπων, τόν έκαναν δικό τους και θέλησαν νά τόν απαλύνουν μέ κάθε τρόπο. Έτσι τά ταλέντα και οι γνώσεις τους έγιναν εργαλεία αγάπης.

Ο Μέγας Βασίλειος δημιούργησε τήν Βασιλειάδα, πολιτεία αγάπης για ανθρώπους και κάθε ανάγκης.

Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος δέν ἔπαψε στιγμή νά ἀναλώνεται γιά τήν ἐπισκόπῃ του.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἀρχικά στήν Ἀντιόχεια καί κατόπιν στήν Κωνσταντινούπολη, θέλησε νά μὴν ἀφήσει οὔτε ἓνα ἄστεγο χωρὶς στέγη, οὔτε ἓνα φτωχό χωρὶς τροφή, οὔτε μία χήρα ἢ ἓνα ὀρφανό χωρὶς συμπαράσταση.

Παράλληλα, καί οἱ τρεῖς ἔγραψαν ἔργα πού ἀκόμη διδάσκονται σέ πανεπιστήμια ὅλου του κόσμου. Δέν ἀποσκοποῦσαν ὅμως στήν προσωπική τους καταξίωση. Τό ἐνδιαφέρον τους στράφηκε στή διαμόρφωση ἀνθρώπων, ὄχι μόνον μέ γνώσεις, ἀλλά καί ἦθος, ἀρχές καί ἀξίες, ὅπως ἡ ἀγάπη καί ἡ δικαιοσύνη. Δίδαξαν μέ τόν λόγο, τήν πένα, κυρίως ὅμως μέ τή ζωή τους, πῶς ὁ καλύτερος κόσμος θά προέλθει ἀπό ἀνθρώπους μέ ὑψηλή μόρφωση, ἐσωτερική γαλήνη καί ἔργα ἀγάπης πρὸς ὅλους τούς ἀνθρώπους ἀδιακρίτως.

Τέτοια Παιδεία χρειαζόμαστε σήμερα. Ἡ γνώση καί ἡ τεχνολογία ἐξελίσσονται μέ ραγδαίους ρυθμούς, ἡ εὐαισθησία καί ἡ ἀνθρωπιά ὅμως ὄλο καί ὑποχωροῦν. Ἡ ἐπιστήμη προσδεύει, ὁ κόσμος ὅμως συνεχίζει νά φοβάται, νά ἀγωνιᾷ καί νά ἀπελπίζεται. Νᾶ, λοιπόν, γιατί οἱ τρεῖς Ἱεράρχες ἔρχονται σήμερα νά προτείνουν ἐκπαιδευτικό σύστημα μέ προτεραιότητα τόν ἀνθρώπο καί τίς ἀνάγκες ὄχι μόνο τοῦ μυαλοῦ, ἀλλά καί τῆς καρδιάς του. Οἱ τρεῖς Ἱεράρχες χτυποῦν σήμερα τήν πόρτα τῶν σχολείων μας καί μᾶς καλοῦν νά ἀνακαλύψουμε τό ἀληθινό νόημα τῆς γνώσης. Ἐκεῖνοι τό βρῆκαν. Ἄς τούς ζητήσουμε νά μᾶς ἐμπνέουν πάντοτε, ὥστε παράλληλα μέ τή γνώση νά βρῖσκουμε τήν ἀληθινή χαρά πού προσφέρει Ἐκεῖνός πού τόσο πολύ πίστεψαν καί ἀγάπησαν στή δική τους ἀγιασμένη πορεία: Τόν Χριστό μας.

Ἡ χάρις τους νά σᾶς συνοδεύει πάντα στήν προσπάθειά σας.

Μέ πατρική ἀγάπη καί θερμές εὐχές

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ